Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

12 ЛЮТАГА 2014 г. СЕРАДА № 26 (27636) Кошт 1800 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Фота БЕЛТА.

ЗАЛАТАЯ НАША ДАША!

ЛІК УЗНАГАРОДАМ БЕЛАРУСКАЙ ЗБОРНАЙ АДКРЫТЫ

Вось і дачакаліся! Біятланістка Дар'я Домрачава ўпершыню ў сваёй кар'еры заваявала алімпійскі залаты медаль. Доўгія гады ўпартых трэніровак, пераможных поклічаў, непрыемных заўваг крытыканаў, гонак, якія ад стомы завяршала лежачы на снезе... Яна мужна прайшла праз усё гэта, каб учора, пад штучным сочынскім асвятленнем, назаўжды ўпісаць сваё прозвішча ў алімпійскую гісторыю. Як аказалася, спрынт, які Даша завяршыла на 9-м радку, быў толькі запеўкай. Сапраўдную феерыю Домрачава прытрымала на гонку пераследавання. Яна літаральна не пакінула шанцаў апанентам, зрабіла адзін промах і далёка адарвалася ад сваёй непрымірымай саперніцы з Нарвегіі Туры Бергер. Яе нельга было спыніць. У гэты дзень ёй наканавана было стаць першай. З бліскучай перамогай, Дар'я!

Анатоль ТОЗІК:

«ТРЭБА АПЕРАТЫЎНА ВЫРАШАЦЬ ПЫТАННЕ З ЗАРОБКАМІ ПЕДАГОГАЎ»

Рух у бок павышэння якасці адукацыі праз эфектыўнае выкарыстанне ўсіх рэсурсаў (кадравых, фінансавых і матэрыяльных) віцэ-прэм'ер беларускага ўрада Анатоль Тозік назваў галоўнай задачай на 2014 год.

— Я цалкам прымаю крытыку на адрас урада. Трэба максімальна аператыўна вырашыць пытанне з заработнай платай усіх, хто сёння працуе ў сферы адукацыі: у дзіцячых садках, школах, вышэйшых навучальных установах, — заявіў на калегіі, дзе падводзіліся вынікі работы адукацыйнай галіны за 2013 год, Анатоль Тозік. — Калі б мы аб'ядналі свае намаганні, то на працягу двух гадоў маглі б выйсці на пэўныя паказчыкі. Было б добра, калі б сярэдні заробак настаўніка, без уліку каэфіцыента сумяшчальніцтва, быў роўны сярэдняму заробку па краіне. А сярэдні заробак прафесарска-выкладчыцкага складу перавышаў сярэдні заробак па краіне ў 1,5 раза. Што мы можам гарантаваць, дык гэта ўтрыманне фінансавання сферы адукацыі на ўзроўні 6% ад валавага ўнутранага прадукту. Сёлета ў бюджэце прадугледжаны намінальны рост заработнай платы па ўсёй бюджэтнай сферы на ўзроўні 14–16 працэнтаў. А вось астатнія рэсурсы давайце будзем шукаць унутры сістэмы адукацыі.

Днямі мы прынялі Пастанову Савета Міністраў аб мерах па ўдасканаленні аплаты працы работнікаў бюджэтных арганізацый. Гэтым дакументам мы даём права ўсім бюджэтным арганізацыям на манеўры паміж асобнымі артыкуламі выдаткаў, за выключэннем капітальных і камунальных. Усе сродкі, сэканомленыя па іншых артыкулах, вы зможаце накіраваць на любыя патрэбы, у першую чаргу — на заработную плату сваім работнікам, калі палічыце гэта мэтазгодным.

Мы зафіксавалі ў Законе «Аб бюджэце на 2014 год» абсалютную мінімальную суму для кожнай вобласці. І я лічу, што было б правільна, каб кіраўніцтва аблвыканкамаў на месцах зафіксавала такую ж незніжальную суму для кожнага раёна з улікам іх спецыфікі. Было б эфектыўна і правільна, каб і кожны раён, у сваю чаргу, зафіксаваў такую ж незніжальную суму для кожнай установы адукацыі. **Каб дырэктар школы ведаў: вось мой бюджэт, і яго ніхто ў мяне не адбярэ на працягу года. А тымі сродкамі, што я сэканоміў, я магу распарадзіцца ў сваім калектыве.** Мяркую, што ўсё гэта вельмі дапаможа нам прыйсці да здаровага сэнсу.

Анатоль Тозік канстатаваў, што самыя вялікія праблемы сёння з заработнай платай выхавальнікаў і памочнікаў выхавальнікаў у дзіцячых садках:

— Утрыманне дзіцяці ў дашкольнай установе абыходзіцца бюджэту прыкладна ў 1,5 мільёна рублёў штомесяц. Бацькоўская плата за дзіцячы садок пакрывае толькі 60% ад кошту харчавання. Мяркую, што бацькі зразумелі б нас, калі б мы папрасілі іх аплачваць 100 працэнтаў ад кошту харчавання, а ўсе атрыманыя грошы накіравалі на заработную плату выхавальнікам і памочнікам выхавальнікаў…

І яшчэ адно пытанне ў сувязі з гэтым: магчыма, трэба прапанаваць бацькам аплачваць харчаванне ўласных дзяцей і ў пачатковай школе? І таксама накіраваць атрыманыя сродкі на заробкі педагогам… Неяк нелагічна ў нас атрымліваецца: у дзіцячым садку бацькі плацяць за харчаванне сваіх дзяцей, а ў пачатковай школе гэта робіцца за кошт сродкаў бюджэту. Магчыма, сельскія школы мы пакуль не закранём, а вось у гарадскіх школах можна было б гэта зрабіць…

Па словах віцэ-прэм'ера, 2013 год быў адметны тым, што ўпершыню за 20 гадоў насельніцтва Беларусі не скарацілася, а прырасло. Няхай пакуль за кошт міграцыі (плюс 4 тысячы чалавек), але да нас едуць людзі ў працаздольным узросце, з дзецьмі. Да таго ж, пачынаючы з чэрвеня мінулага года, пачаўся працэс натуральнага прыросту насельніцтва, калі на свет нараджаецца больш людзей, чым памірае. І калі гэтая тэндэнцыя захаваецца, то ў хуткім часе ўзрасце патрэба ў дзіцячых садках.

— Але мы і сёння не паспяваем задавальняць патрэбы маладых сем'яў у дашкольных установах.

СТАР. 2

■ Жыллё

КВАТЭРАМ ЗАГАДАЛІ ТАННЕЦЬ

Да лета кошт мінскай жыллёвай нерухомасці паменшае яшчэ мінімум на 10%

Практычна штогод у першы месяц новага сезона ўдзельнікі другаснага рынку жылля галоўнага мегаполіса краіны толькі прыглядаюцца да сярэдніх цэннікаў прапановы. Нешта падобнае назіралася і сёлета ў студзені, калі ў Мінску было зафіксавана ўсяго каля 600 здзелак куплі-продажу аб'ектаў жылля. Зрабіць аналіз сітуацыі ў жыллёвай сферы сталіцы карэспандэнту «Звязды» дапамагае наш пастаянны эксперт — кіраўнік агенцтва «БелЦТН», старшыня рады Беларускай асацыяцыі «Нерухомасць» Мікалай Прасталупаў.

АКТЫЎНАСЦЬ РАСЦЕ

Спадар Прасталупаў адзначае, што ўжо ў лютым патэнцыяльныя пакупнікі пачалі значна больш цікавіцца кватэрамі на другасным рынку сталіцы, аднак на выхадзе пакуль мы маем даволі сціплыя лічбы. Пра нейкі рэальны прарыў казаць цяпер зарана, бо ў чэрвені і ліпені штомесячная колькасць зарэгістраваных дагавароў куплі-продажы дасягала 1400.

Між іншым, заявы аб магчымым зніжэнні аб'ёмаў жыллёвага будаўніцтва ў Мінску выклікалі кароткачасовы ажыятаж сярод уласнікаў «лішніх квадратаў». Праўда, потым сітуацыю ўдакладніў міністр будаўнічай галіны Анатоль Чорны, які паведаміў, што ў бліжэйшыя два гады такога зніжэння ў сталіцы не будзе. Справа ў тым, што сёння ў Мінску існуюць зямельныя ўчасткі для будаўніцтва жылля, на якіх магчыма ўзвесці каля 7 млн квадратных метраў. Да 2017 года індустрыяльнае жыллёвае будаўніцтва ў сталіцы будзе ажыццяўляцца ранейшымі тэмпамі: каля 1 млн «квадратаў» сёлета і прыкладна мільён — у наступным годзе. А вось пасля вызначанай даты штогадовыя аб'ёмы будаўніцтва жылых дамоў у Мінску плануюць паэтапна паменшыць да 500 тысяч квадратных метраў, рэзюмаваў міністр.

СТАР. 4

■ Жывая зямля

Фота Анатоля КПЕШЧУКА.

«КРАСУНЧЫК» ЗАЗІМАВАЎ У БАБЧЫНЕ

Старшы лабарант Палескага радыяцыйна-экалагічнага запаведніка Святлана Смяткіна пяць месяцаў даглядае бусліка, якога ў верасні мінулага года знайшлі ў вёсцы Савічы Брагінскага раёна. Птушка зімуе ў падвале навуковага цэнтра, ёй не пагражаюць ні моцныя маразы, ні голад. Пакуль бусліная папуляцыя недзе ў далёкай Афрыцы сумуе па Беларусі, буслік Красунчык — так называе яго апякунка Святлана, паволі дужэе і падрастае. Па паводзінах птушкі бачна, што дабрыня людзей прыйшлася ёй даспадобы: ахвотна ласуецца з рук «гаспадыні», адгукаецца на яе словы і, нягледзячы на холад і снег, спяшаецца за ёю на прагулку ў час абедзеннага перапынку. Ніколі раней Святлане не даводзілася мець справу з дзікімі птушкамі, даглядаць іх. Наогул, радыяцыйна-экалагічны запаведнік не займаецца ўтрыманнем жывёл і птушак. Сяброўства з буслом тут — усяго толькі выпадак. Як для птушкі, дык сапраўды шчаслівы.

СТАР. 3

ЛІЧБА ДНЯ

$15 млрд

інвестыцый уклалі ў рэальны сектар эканомікі Беларусі (акрамя банкаў) замежныя інвестары за 2013 год. Гэта на 4,5% больш, чым за 2012 год. Асноўнымі інвестарамі арганізацый рэспублікі ў мінулым годзе былі суб'екты гаспадарання Расіі (48,6% ад усіх інвестыцый), Злучанага Каралеўства (21,4%), Кіпра (7,1%), Нідэрландаў (4,9%), а таксама Аўстрыі (3,4%). Найбольшыя сумы замежных інвестыцый паступілі ў арганізацыі гандлю (34,8% паступіўшых інвестыцый), транспарту (28,6%), прамысловасці (23,4%).

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 12.02.2014 г.

Долар ЗША	9690,00	▲
Еўра	13230,00	▲
Рас. руб.	278,50	■
Укр. грыўня	1131,35	▼

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+4°
Віцебск	+4°
Гомель	+4°
Гродна	+3°
Магілёў	+4°
Мінск	+3°

КОРАТКА

Рашэнне аб тым, ці будзе для карыстальнікаў платных дарог Беларусі так званая амністыя часткі штрафаў жніўня-верасня, адкладваецца яшчэ на месяц.

Самы адчувальны для беларусаў рост цэн у студзені 2014 года быў на тытунёвыя вырабы (на 15,9%), а таксама на агародніну (на 14,6%). Крыху менш падаражэла бульба — на 9%.

Пры разліку сродкаў, што падлягаюць пазачарговаму пералічэнню плацяжоў на пагашэнне запазычанасці па заработнай плаце, наймальнікі павінны браніраваць у разліку на аднаго работніка Br1 млн 928 тыс. 390. Гэты нарматыў прымяняецца з 11 лютага гэтага года.

У Гродзенскай вобласці за тры гады колькасць наведвальнікаў музеяў павялічылася на 10,7%. У 2013 годзе ўсяго з улікам выставак, экспазіцый, іншых культурных мерапрыемстваў і праграм музеі Гродзенскай вобласці наведалі амаль 422 тыс. чалавек.

На 31-м кіламетры МКАД учора з-за перападу тэмператур у некалькіх месцах прасеў грунт. У выніку ўтварыліся ямы шырынёй амаль паўметра, глыбінёй 20—30 см. У іх трапілі больш за 10 аўтамабіляў, што скончылася для іх пашкоджаннем колаў і падвескі, утварыўся вялікі затор.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ПРЭЗІДЭНТА РУМЫНІІ АШТРАФАВАЛІ ЗА ВЫКАЗВАННІ ПРА ЦЫГАНОЎ

Прэзідэнт Румыніі Траян Бэсеску быў аштрафаваны на 600 леяў (185 долараў) за выказванні, у якіх ён абвінаваціў цыганоў у дармаедстве і крадзяжах. Нацыянальны савет па барацьбе з дыскрымінацыяй спачатку не меў намеру разглядаць выпадак з прэзідэнтам, паколькі Бэсеску зрабіў гэтыя заявы, знаходзячыся за межамі Румыніі. Аднак Вярхоўны суд краіны абавязаў савет разгледзець гэтую справу. Бэсеску пакаралі за выказванні ў ходзе прэс-канферэнцыі ў Славеніі ў 2010 годзе. Ён заявіў тады, што «вельмі нешматлікія цыганы хочуць працаваць» і «традыцыйна многія з іх жывуць за кошт крадзяжу». Паводле афіцыйных звестак, у Румыніі пражывае 620 тысяч цыганоў.

НАЦБАНК КАЗАХСТАНА ДЭВАЛЬВІРУЕ ТЭНГЕ

Нацыянальны банк Казахстана прыняў рашэнне з 11 лютага адмовіцца ад падтрымання абменнага курсу тэнге на ранейшым узроўні. «Каб не дапусціць дэстабілізацыі фінансавага рынку і эканомікі ў цэлым, Нацыянальным банкам будзе вызначаны калідор ваганняў курсу тэнге ў дачыненні да долара ЗША ад новага ўзроўню — 185 тэнге за долар ЗША плюс/мінус 3 тэнге...» — гаворыцца ў паведамленні. Нацбанк лічыць, што патэнцыял спекулятыўных дэвальвацыйных чаканняў будзе вычарпаны пры дасягненні абвешчанага арыенціра. Напярэдадні афіцыйны курс быў вызначаны на ўзроўні 155,5 тэнге за долар ЗША.

У БАЛГАРЫІ ЎВЯДУЦЬ ШТРАФЫ ЗА САМАСТОЙНЫ РАМОНТ АЎТАМАБІЛЯ

Улады краіны збіраюцца ўнесці ў закон «Аб дарожным руху» норму штрафу за самастойны рамонт аўто, паведамляюць інфармагенцтвы. Па звестках Bulgaria Today, кожны сэрвісны цэнтр, які займаецца рамонтам або абслугоўваннем транспартных сродкаў, павінен прайсці рэгістрацыю ў выканаўчым агенцтве Аўтамабільнай адміністрацыі. Сёння ў Балгарыі няма дакладных звестак пра колькасць сэрвісных цэнтраў у краіне. Ускладніць новы закон і тое, што ў краіне няма ніякага рэгламенту для гэтага віду дзейнасці, у сувязі з чым любы можа займацца рамонтам аўтамабіляў. Памер штрафу для фізічных асоб складзе 1000 леваў, або прыкладна 500 еўра. Аўтаўладальнікам будзе дазволена самастойна выконваць толькі дробны рамонт па інструкцыі.

РАСІЙСКІЯ СМЕТНІКІ ЗАНЯЛІ ТЭРЫТОРЫЮ ДВУХ ІЗРАІЛЯЎ

Расійскія звалкі займаюць чатыры мільёны гектараў, паведамляецца на сайце Падліковай палаты РФ. Як адзначаюць інфармагенцтвы, гэта крыху менш, чым тэрыторыя Нідэрландаў (4,15 мільёна гектараў), у два разы больш за тэрыторыю Ізраіля (2,07 мільёна гектараў без уліку Галанскіх вышынь) і ў чатыры разы больш за тэрыторыю Кіпра (0,9 мільёна гектараў). Штогод для размяшчэння адходаў выдзяляецца 0,4 мільёна гектараў зямлі. Агульны аб'ём адходаў складае каля 90 мільярдаў тон, кожны год ён павялічваецца на пяць мільярдаў тон.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

У НАРВЕГІІ ЗАПАТРАБАВАЛІ ПРАВЕСЦІ РЭФЕРЭНДУМ АБ МІГРАНТАХ

Прагрэсіўная партыя Нарвегіі, якая ўваходзіць у склад кіруючай кааліцыі, прапанавала правесці рэферэндум па пытанні аб абмежаванні міграцыі. Пра гэта са спасылкай на заяву прадстаўніка палітычнай арганізацыі Мазьяра Кешвары паведамляе агенцтва France-Presse. У партыі паказалі на вопыт Швейцарыі, насельніцтва якой на аналагічным рэферэндуме запатрабавала абмежавання ўезду для мігрантаў — членаў Еўрапейскага саюза. Нарвежскія «прагрэсісты» мяркуюць, што і ў іх краіне большасць хоча ўзмацнення жорсткасці заканадаўства ў гэтым пытанні, піша The Local. І Швейцарыя, і Нарвегія не з'яўляюцца членамі Еўрасаюза. Тым не менш, абедзве краіны ўваходзяць у Шэнгенскую і Еўрапейскую эканамічную зоны, што доўгі час дазваляла грамадзянам дзяржаў — членаў саюза лёгка перамяшчацца і знаходзіць працу на іх тэрыторыі.

■ Сустрэча без абцасаў

«ТАК ЗАХАПІЛАСЯ ШАГАЛАМ, ШТО ЗАТАПІЛА СУСЕДЗЯЎ...»

Падчас адкрыцця Алімпіяды ў Сочы расіяне вырашылі пазнаёміць іншаземцаў з рускай азбукай. Дзяўчынка ў відэароліку на кожную літару знаходзіла слова, якое характарызавала Расію. На літару «Ш» зусім нечакана прагучала прозвішча Шагала. Як ставіцца да таго, што творцу, які нарадзіўся ў Беларусі, у чарговы раз прылічылі да расійскіх мастакоў? Пра гэта і не толькі наша размова з дырэктарам музея Марка Шагала ў Віцебску Людмілай Хмяльніцкай. Менавіта яна, дарэчы, дакументальна пацвердзіла, што Шагал правёў сваё юнацтва ў доме на Пакроўскай вуліцы ў Віцебску. З таго часу прайшло больш як 16 гадоў, а мастак працягвае акрыляць маю сённяшнюю гераіню...

СТАР. 6

ISSN 1990 - 763X